

> Retouradres Postbus 90520 2509 LM Den Haag

Tweede Kamer der Staten Generaal
Leden van de commissie BiZa

Prins Willem-Alexanderhof 20
2595 BE Den Haag
T +31-70-331 5400
www.nationaalarchief.nl

Contact

A.J.M. Doek
afelonne.doek@nationaalarchief.
nl

Referentie

38459627

Datum 16 mei 2023

Betreft Position paper Algemene Rijksarchivaris ten behoeve van
rondetafelgesprek 17 mei 2023

Geachte leden van de commissie BiZa,

Recent is een aantal adviezen uitgebracht over het bewaren en beheren van chatberichten bij de overheid, waarover op 17 mei in een rondetafelgesprek wordt gesproken. Over het advies dat het Adviescollege voor Openbaarheid en Informatiehuishouding heeft uitgebracht, heb ik als algemene rijksarchivaris – op verzoek van het adviescollege – een openbare reactie uitgebracht. In dit position paper licht ik mijn standpunt toe.

Belang van de burger

Vanuit mijn rol van algemene rijksarchivaris wil ik het belang van informatie, op korte en lange termijn, voor de burger benadrukken. Het gaat naast verantwoording ook om erfgoed en onderzoek. Een transparante overheid staat centraal.

De selectielijst

Waardering en selectie van informatie via een selectielijst is hierbij van groot belang. Eén selectielijst voor iedereen is niet wenselijk. Juist de selectielijst moet aansluiten bij de werkzaamheden en structuur van de organisatie. Daarom ook de keuze voor een model selectielijst. Hiermee wordt een gelijke basis gelegd voor elke organisatie, zowel voor de functies als ook voor de termijnen, maar zijn binnen bepaalde grenzen afwijkingen mogelijk. Een uitvoeringsorganisatie werkt tenslotte niet hetzelfde als een ministerie. Dat geldt ook voor het gebruik en de waardering van chatberichten van verschillende functies.

Sleutelfuncties

De selectielijst bepaalt wat te bewaren dan wel te vernietigen is, en op welke termijn. Bij sleutelfuncties ontstaat een mogelijke tweedeling waarbij een deel permanent en een deel 10 jaar bewaard wordt. Voor overige medewerkers is het van belang om de informatie wel te zien als archiefbescheiden/ documenten. En dus ook op te nemen in dezelfde selectielijst. Maar wel met een korte bewaartermijn van 3 maanden. Een flexibele termijn verdient geen voorkeur.

Deze geeft niemand, ook niet de burger, zekerheid of informatie nog beschikbaar is.

Duurzame toegankelijkheid

De selectielijst is het middel om te bepalen welke chatberichten hoelang bewaard worden. Daarnaast zijn voorzieningen nodig om chatberichten duurzaam toegankelijk te maken. Dat begint bij het vastleggen van de metadata, in dit geval de deelnemers aan een gesprek en de tijdstippen van berichten. Het is ook van belang om conversaties als geheel te bewaren om context te begrijpen. Dus geen individuele berichten. Voor de duiding van gesprekken is het belangrijk om de functie en rol van de sleutelfunctionaris(sen) te registreren.

Graag wil ik ook de aandacht vestigen op de leesbaarheid en vindbaarheid van chatconversaties op de langere termijn. Dat betekent dat er nagedacht moet worden over hoe blijvend te bewaren chatconversaties naar archiefbewaarplaatsen overgebracht kunnen worden en hoe deze daar op lange termijn beschikbaar kunnen worden gesteld aan het publiek. Dat vraagt inspanningen meteen bij het archiveren van chatberichten, niet pas bij de overbrenging. Ook het erfgoedbelang moet gewaarborgd zijn.

Werken aan oplossingen

Tenslotte wil ik benadrukken dat er nu vooral aan concrete passende oplossingen gewerkt moet worden en dat we daarvoor moeten kijken naar andere landen en andere organisaties. Dit is niet alleen kijken naar een informatiesysteem, maar ook beleid, gedrag, raadpleging, selectie, vernietiging en overbrenging.

Met vriendelijke groet,

De algemene rijksarchivaris,

Afelonne J.M. Doek